

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTAMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

BLAJUL SE DEMASCĂ

Sunt ani de zile, decând biserica din strana stângă încearcă să mistifice opinia publică a țării cu strigătul fals al perzcutării ei nemiloase de către Stat și ortodoxia națională. Luați organele oficiale bisericesti și cele afiliate lor, urmăriți debaterile congreselor agriste, opriti-vă la propaganda lor fățișă sau ocultă, și veți surprinde aceeaș jălanie teatrală, bine regisată, de gătuire a cultului greco-catolic.

Pentru cine n'ar cunoaște — și sunt mulți — situația lui constituțională, beneficiile grase conferite, pe nedrept, prin reforma agrară (episcopul greco-catolic din Oradea a încasat până azi numai sub titlu de dobânzi suma fabuloasă de 90 milioane Lei), subvențiile bugetare excesive, cari îi îngăduie să țină la episcopii câte 10 și 6 canonici (în vreme ce ale noastre au abia câte 3 asesori), să aibă câte 1 protopop la 3 parohii și câteva Academii teologice fără elevi, dar cu numeroși profesori luxos plătiți de Stat, să i se întretină în Transilvania un număr egal de Episcopii cu Biserica majoritară ortodoxă etc. — ignorând toate acestea de sigur că cetățeanul de bună credință este ușor îndus în eroare de plângăreții iezuiți.

Metoda însă este întrebuințată cu unicul scop de a-și masca foarte rafinat intențiile prozelitiste și planurile agresive împotriva Bisericii ortodoxe, pe care și-au propus s'o transforme pur și simplu în *latifundiu papal*.

Cine s'ar mai fi îndoit de acest adevăr, a primit dovada recentă și peremptorie din partea cardinalului Tisserant, care a spus-o limpede în discursul său din gara Oradea, că *obiectivul Vaticanului este convertirea României întregi la catolicism*.

Era o declarație îndrăzneată și provocantă, care în alt Stat ar fi dus la consecințe diplomatice neplăcute. Noi am tolerat-o din

indulgență deplasată, lăsând Bisericii ortodoxe sarcina de a se ocupa de asemenea gesturi necoțite. Ea a și dat alarma prin publicațiile sale, iar în congresul FOR-ului dela Oradea a stăruit mai mult asupra faptului, arătându-i gravitatea pentru interesele noastre de Stat. Căci evident, Cardinalul, ca iscusit strateg catolic, n'a rămas numai la anunțarea teoretică a planului, ci în conferințele sale cu Ierarhii greco-catolici a stabilit și jaloanele acțiunii pentru realizarea lui. Ori cât s'ar ascunde încă amănuntele, faptul rămâne o certitudine, și ea ne este confirmată de probe noi. Luați de pildă „Unirea“, care dedicând un articol omagial Cardinalului, spune textual: „Trecerea cardinalului Tisserant printre noi este un semn de sus“. În ce sens? Al îndrumării României spre curțile Pontificalui. Rolul de stegari — zice *Unirea* — îl au ei greco-catolicii. Misiune cu atât mai grea, cu cât — ascultați bine — prin fatalitatea istoriei vitrege *majoritatea poporului nostru s'a înstreinat de maica sângelui și a credinței sale*.

Și redacția își încheie apologia, îndemnând *clerul* la luptă curajoasă și plină de îndrăzneală, solidarizând toate forțele Bisericii greco-catolice.

*

Așa dară nu mai e vorba numai de programe teoretice, ci de acțiuni practice pe teren. În numărul său din 30 Octombrie c. monitorul războinic de pe Târnave chiar publică un articol unde se spune pe față, că Ierarhia greco-catolică trebuie să strângă *fondurile* pentru finanțarea expediției împotriva episcopiei din Maramurăș, și ceea ce-i important, autorul mai scrie: *în acelaș timp să se trimită în Moldova și Basarabia misionari uniți*.

Agru-l este chemat și el să-și ia o parte însemnată din această luptă, cum de altfel ne-o demonstrează și spiritul

Moțiunii dela Congresul din Satu mare, în care afirmă cu emfază că biserica greco-catolică ar avea un *rol providențial* pentru viitorul neamului. Își permite deci să pretindă *nouii Episcopii*, cari în lipsă de fidei, s'ar încadra perfect în planul „providențial“ de dărâmare integrală a ortodoxiei românești.

În sfârșit, iată și revista *Cultura creștină* tot dela Blaj, care prin paginile ei proaspete din Nr. 8—9 destăinuiește nedet gândurile ofensive, ce animă sferile conducătoare față de Biserica ortodoxă.

Reținem în deosebi articolul „*In preajma războiului confesional*“, care prin proporțiile și conținutul lui vrea să fie o afișare programatică a mirenilor greco-catolici din hotarele țării întregi.

Autorul, Dr. Nicolae Popa, președinte al Federației societăților studentești *unite* și medic oficial al Ministerului de Culte, abordează problema Bisericii gr.-cat. în sânul neamului românesc, tratând-o cu amplexare istorică și ideologică. Domnia sa pleacă dela două premize: că Biserica ortodoxă a deslănțuit un război de exterminare contra celei greco-catolice, iar Statul la rândul său consideră această biserică o minoritate neglijabilă, ce reprezintă numai un epizod în viața neamului.

„Faceți toate fără cărtire și fără șovăire, ca să fiți fără prihană și curați, fiii neprihăniți ai lui Dumnezeu.“
Filipeni 2, 14.

„Celce primește învățatură să facă și el parte celui ce-l învață din toate bunătățile sale.“
Galateni 6, 6.

Pentru a înlătura aceste două cauze de suferință nedreaptă, doctorul Popa prescrie pacienței sale o rețetă salvatoare: *intrarea în actualitate prin asumarea rolului hărăzit ei de sus de a înfăptui renașterea creștină a neamului românesc. (!!!)*

Sau citând textual pe grandomanul vizionar: „*Biserica unită are în sânul neamului românesc acelaș rol pe care îl are biserica una, sfântă, catolică și apostolică în sânul celorlalte neamuri din lume. Trebuie repetat mereu că Biserica unită are misiunea să catolicizeze întreg neamul*“.

Vedeți, omul grăiește limpede și fără viclesug. A vorbit la fel și în congresul Agru-lui dela Satu-Mare. Ceeace n'au îndrăznit anexele Vaticanului subt Unguri, cutează acum în România ortodoxă, fără rezervă și mai ales fără rușine. Gândiți-vă, că onorabilul doftor uniat face această perorație insolentă dela înălțimea funcțiunii *ortodoxe* ce-o ocupă în Statul atât de generos cu detractorii lui! Acesta e un record, pe care numai *nesimțirea catolică* îl poate atinge în Țara românească.

Blajul s'a demascat. Dar atentatul, la care se angajează din porunca Vaticanului conspirator și desnaționalizant, nu se va consuma. *Conștiința ortodoxă a Statului întregit va reteza fără milă capul hidrei catolice*.

Moțiunea congresului preoțesc.

Asociația „A. Șaguna“ a clerului ortodox din Ardeal întrunită în adunarea generală anuală la Tg.-Mureș în 2 Noembrie 1937, își exprimă profundul ei devotament și fiasca dragoste față de ierarhia noastră pentru atitudinea și decizia din 9 Martie c., luată în ședința Sf. Sinod, prin care se statornicesc principiile de care este călăuzită sfânta noastră biserică în opera de îndrumare a clerului și poporului dreptcredincios în toate domeniile vieții publice.

Comunicatul Sf. Sinod „Nihil Sine Deo“ formează un eveniment epocal în viața neamului, fixându-se dreptul bisericii de a acționa în mijlocul vieții publice și un program minimal etic, social și politic.

Își exprimă în special deosebita grațitudine și recunoștință față de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului pentru intervențiile făcute la forurile cu cădere întru rezolvirea cu un ceas mai de vreme a încadrării preoțimii ortodoxe din Ardeal la Casa Generală de Pensuni a statului,

pentru ștergerea celor două curbe nedrepte și pentru deosebitul interes arătat față de chestiunile de înalt ordin obștești al bisericii noastre.

Pentru toate acestea biserica și preoțimea ei este adânc recunoscătoare. Preoțimea ortodoxă română din Asociația „A. Șaguna” se alătură din tot sufletul la lupta de apărare națională susținută cu însuflețire de ziarele naționaliste. Preoțimea roagă onoratul guvern să soluționeze cu aceeași bunăvoință și celelalte doleanțe ale bisericii și slujitorilor ei și anume:

1. Să se achite gradatiile și ajutoarele familiare din prima a lunii ce urmează dela data de când s'a făcut anunțarea, ca și corpului didactic, gradatiile nefiind un ajutor, ci o parte integrantă din salariu.

Noile gradatii și ajutoare familiare nu s'au luat în bugetul pe anul 1937—1938.

2. Legea pentru armonizarea salariilor de toate gradele conform pregătirii și funcțiunii ce ocupă și egalarea cu ale membrilor corpului didactic cu consultarea și a Asociației clerului din Ardeal.

3. Să se calculeze 5 gradatii de vechime, la salarii plus o gradatie pentru merit.

4. Față de scumpetea crescândă din zi în zi, căreia cu salariile de astăzi nu se poate face față, până la votarea armonizării salariilor să se șteargă cel puțin una din curbele aplicte.

5. Să se acorde sporul de 25 la sută, asupra salariilor preoților, cari nu au în folosință sesii parohiale.

6. Scutirea de taxele școlare pentru copiii de preoți ca și la aceia ai corpului didactic, și acordarea de burse în aceleași condițiuni.

7. Să se înlăture cu totul cumulum, ca nimeni să nu poată avea decât o singură funcțiune și un singur salariu.

8. Să se respecte arondarea protopopiatelor existente în Ardeal, și protopopilor să li se acorde diurna legală.

9. Repararea integrală a nedreptăților trecutului față de celelalte culte în ceea ce privește numărul protopopilor, consilierilor, funcționarilor bisericesti și aplicarea articolului 31 din legea cultelor, numărul sufletelor, a averii, și a nevoilor reale a diferitelor culte, fără a le face pendente de situația bugetului.

10. Să se acorde și preoților tratamentul care conform legii din „Monitorul Oficial” Nr. 78—935 se acordă învățătorilor din secuime, Munții, Apuseni și zona culturală, adică spor de 50% la salariu, sesie parohială etc.

11. Să se ia în buget salariu pentru preoții misionari, posturi suprimate în 1931.

12. Absolvenților Academiiilor teologice ortodoxe din Ardeal, întrucât au pregătire egală cu a absolvenților facultăților de teologie să li se acorde dreptul de a se prezenta la examenul de capacitate pentru religie, pentru școlile secundare, cum s'a acordat Academiiilor greco-catolice din Ardeal.

Să se acorde Academiiilor teologice ortodoxe, dreptul de a conferi titlul de licențiat.

13. Denușarea concordatului și acordului cu Roma, fiind dăunător intereselor statului și ale bisericii.

14. Observarea strictă a repausului Duminecal.

15. În școlile de toate gradele să se prevadă câte două ore de religie de fiecare clasă pe săptămână.

16. Îndepărtarea din învățământul de toate gradele a tuturor profesorilor și învățătorilor comuniști, sectanți și atești, și eliminarea din toate școlile țării a elevilor cari profesază idei comuniste, sectare, ateiste.

17. Să se ia cele mai aspre măsuri din partea statului contra tuturor

organizațiilor antinaționale și anticreștine care sapă la temelia statului și la schimbarea ordinii sociale de astăzi.

Preoțimea roagă înalta Chiriarchie să binevoiască a repeta intervențiile solidare la forurile în drept până la realizarea integrală a drepturilor sfintei noastre biserici.

Preoțimea roagă Onor. guvern și în special pe dl ministru al cultelor să ia act de justele doleanțe ale ei și ale bisericii și să le soluționeze după dreptate cât mai curând posibil.

18. Să se acorde 50% reducere pe C. F. R. pentru vizitatorii Maglavitului.

19. Să se ia măsuri pentru editarea mai în grabă a unui cotidian creștin.

Președinte: **Prof. Dr. Gh. Ciuhandu.**

Secretar: **Pr. I. Bânda.**

Armele spirituale ale preotului.

Incontestabil, apostolatul nostru e luptă. O luptă continuă pentru regenerarea sufletelor, spre o viață mai înaltă, mai intensă, mai duhovnicească. Chemare într'adevăr sfântă și dumnezească: ca și *Hristos* cel ce a dat formă vizibilă acestei vieți, ca și *Fiul Omului*, în care a trăit și s'a arătat Dumnezeu.

Viața lui *Isus*, e viață de luptă amară cu batjocuri, chinuri și moarte. Viața noastră: năzuință râvnitoare până la jertfelnicie, spre culmea Celui ce rămâne de-apururi însăși Viața. Iar învierea Domnului, sfântă chezașie, razim indestructibil, că misiunea noastră, luptă de suferință și sacrificiu, va încorona definitivă biruință și va aduce veșnicia vieții...

Isus a luptat pentru o lume mai bună prin rugăciune și iubire. Întreaga activitate mesianică a fost o neîntreruptă rugăciune. Ba, mai mult: rugăciunea și iubirea lui *Isus*, au produs dumnezeasca Evanghelie cu întreg cortelul minunilor dintr'ânsa.

Frumoasă misiune, aceea de a fi *preot luptător*. Iubind pe Dumnezeu cu toată ființa, să iubești pe deaproapele ca însuși pe tine. Să simți că rugăciunea e „o cucerire de energii divine”, o respirație a inimii, o necesitate spirituală de fiecare zi, pentru tine ca și pentru păstorii tăi. Rugându-te, să transpire prin porii sufletului tău din plin, o altă atmosferă: de bunătate, blândețe, liniște

și pace, — în tine, în casa ta, ca și în mijlocul turmei încredințată spre păstorire. Să fi în parohie omul care iubește și se roagă. Să ai pentru fiecare suflet „câte-un picur din mângăerea infinită a Mântuitorului”. Să urăști păcatul sub toate aspectele lui, dar să iubești pe păcătos.

Să te rogi și tu cu „lacrimi de sânge” ca și odinioară *Hristos* în umbra maslinilor din grădina Ghetsimani: „Eu sunt în ei și tu ești în mine. Pe aceia pe cari tu mi-ai dat, Părinte, eu doresc, ca acolo unde eu voi fi și ei să fie cu mine”.

Preotul iubește; căci „fericit în bucurie ca și în durere te face numai iubirea” (Wagner). Iubește, căci „noi suntem aceea ce iubim, spune un teolog englez. Iubim pe Dumnezeu? Vom fi ca el. Iubim păcatul? Vom fi ca Satan”.

Rugăciunea are darul de a însufleși și întări spre orice acțiune de reînnoire spirituală. „Preotul e un cruciat în domeniul acțiunilor bune: el învață, suscită, însuflețește și creiază. Dar prima dată și ultima dată el se roagă. Pentru a vorbi el se roagă: cei mai elocvenți oratori au fost oamenii cari au știut să se roage. Pentru a mângăia el se roagă, fiindcă în marile dureri Duhul veșniciei e care mângăie. Pentru a organiza, pentru a acționa, înșfârșit, el seroagă”. (M. Bourquin, *Le Christianisme sociale*). Dar preotul atacă păcatul, luptă

FOILETON

Brâul crucii ortodoxe

— Cuvânt de deschidere rostit la cel de al patrulea congres al Frăției ortodoxe române din Ardeal —

Anul 1937 ne-a adus patru evenimente importante și cu adânci repercusiuni asupra vieții noastre național-bisericești.

Când în dorința de a vedea întemeindu-se în toată țara o Frăție ortodoxă după felul celei din Ardeal, Înalt preasfințitul Patriarh a adunat în jurul său o seamă de bărbați devotați Bisericii și cu situații importante în viața publică, la această întrunire a luat parte și un tânăr avocat, care a ascultat cu atențiune cuvântările frumoase ce s'au rostit, fără a lua nici o singură dată cuvântul. Peste câteva săptămâni acest tânăr se punea în fruntea cruciadei pornită împotriva celor ce „împușcau cu mitralierele în obrazul lui Hristos”. Ionel Moța și tovarășul său Vasile Marin s'au dus în Spania ca să moară și prin sacrificiul voit al vieții să dea faptei lor o adâncă semnificație simbolică.

Nimeni nu înțelege mai bine toată marea

cuprinsă în acest sacrificiu, decât Biserica, a cărei putere izvorăște din jertfa supremă a Mântuitorului și a nenumăraților mucenici. Nimeni nu resimte o bucurie mai mare decât Biserica, văzând la generația nouă — și aceasta contează — acel spiritualism creștin și acea conduită morală, care se instăpânește tot mai mult în spiritul public. Sacrificiul lui Moța și Marin n'a fost zadarnic. El a produs o tumultuoasă revărsare în mase a unei ideologii strâns legate de Biserică, pe care noi, creștini și Români, o salutăm cu adâncă satisfacție.

*

După memorabila pastorală din anul trecut a Preasfințitorilor noștri ierarhi, — și profit de această ocazie spre a le aduce din acest loc cele mai vii mulțumiri pentru prestigiul ce-l dau adunărilor noastre prin prezența lor — pastorală, prin care se atacă în termeni energici bolșevismul și masoneria, Sfântul Sinod s'a ridicat anul acesta împotriva literaturii pornografice, iar Înalt Preasfințitul Patriarh, în marea lui înțelepciune și dragoste de neam, a arătat în cuvinte răspicate primejdia grea ce ne amenință din partea jidovimei cutropitoare.

Mulțumirea noastră nu i-o putem arăta mai bine decât înfierând cu toată energia ținuta acelor

inconștienți sau interesați, care nu înțeleg nici rostul vremurilor pe care le trăim, nici rostul din toate timpurile al Bisericii noastre naționale.

Nu de pe galerie, ca privitoare rece are să urmărească Biserica desfășurarea evenimentelor și primenirea concepțiilor politice și sociale, ci precum la 1848 preoții mergeau cu crucea în fruntea revendicărilor naționale, tot astfel acum, când o mare revoluție a spiritului public imprimă pecetia sa vremii, Biserica trebuie să coboare în arenă, unde gladiatorii au nevoie de cuvântul ei de îmbărbătare și de ajutorul rugăciunii ei dătătoare de puteri.

E firesc ca cea care condamnă fătura și desprețuește bunurile lumești, cea care se apropie cu iubire de de-aproapele și cu îngăduință de cel greșit, cea care dă lui Dumnezeu ce e al lui Dumnezeu, dar și Chesarului ce e al Chesarului, — e natural ca Biserica lui Hristos să combată pe masonii, care în Puterea divină văd un simplu arhitect și ajută, prin coaliția unor forțe oculte, să fie săltate mediocritățile din toate țările la locurile de conducere; să arate primejdia bolșevismului, care exploatănd nemulțumirile din toată lumea, ridică la suprafață drojdia societății, pentru ca să

contra fărădelegilor, muștră, ceartă, îndeamnă, opera lui nu e distrugere ci creație, nu e ură ci iubire.

Fără luptă nu este biruință. Fără de Hristos, nu vom clădi pace pe pământ și nici împărăția lui Dumnezeu în suflete. Căci El este iubire. Și „cine ne va despărți de iubirea lui Hristos? Oare năcazul? Ori strâmtoarea, ori prigoana, ori foametea, ori golătatea, ori primejdia ori sabia? Ci în toate acestea suntem mai mult decât biruitori prin acela care ne-a iubit“. (Romani 8, 35 și 37).

Astăzi lumea — în mic ca și în mare — e îmbăcsită de toată urăciunea păcatelor. Mânia, ura, certurile, răzbunarea, războaiele, ca să amintim numai parte din ele, sunt înlănțuite în cel mai infernal concert al morții și pustiirii. E destul să privim colțul de apus al Continentului nostru, unde de mai bine de un an se deslănțue cea mai zguduitoare tragedie... Ce bine ar fi de s'ar înțelege odată că, „mâinile îm-

preunate în rugăciune, nimicesc mai multe batalioane, decât mâinile ce prind arma“. (Bossuet).

Cortès, mare om de stat spaniol, reflectând asupra îngrozitorului măcel din țara sa, spune: „Acei cari se roagă realizează mai mult în lume, și pentru lume, decât acei cari luptă. Dacă astăzi lumea merge din rău în mai rău, aceasta se datorește motivului că sunt mai multe răboaie decât rugăciuni“. Iar iscusitul tâlmăcitor al vieții lui Isus, Papini întregește: „Dacă s'ar ajunge la iubirea universală, țările nu s'ar încăera, neamurile n'ar ști ce-i zavistia, hojiile ar pieri, împărații, supușii, părinții și copiii ar fi respectuoși, îngăduitori, iar lumea ar fi mai bună“.

Deci, cu iubirea lui Hristos în suflete și cu rugăciunea Lui în inimi ca și pe buze, să începem „războiul“.

Singurul războiu aducător de pace...

Pr. Diodor Todea,
Avram-Iancu.

INFORMAȚIUNI

Ciclu de predici în catedrala din Cluj. Intrând în Postul Nașterii Domnului, timp destinat reculegerii sufleteste, în Catedrala ortodoxă se va organiza un ciclu de predici de câte 10—15 minute, pentru edificarea sufletescă a credincioșilor.

Aceste predici se vor ține în fiecare Vineri aproximativ la ora 18:40, adecă îndată după slujba Vecerniei și a Acaftistului Maicii Domnului, slujbă, ce începe la ora 18. În cea din urmă Vineri, 24 Decembrie, fiind ajunul Nașterii se va sluji sf. Liturghie a Marelui Vasile, cu începutul la ora 17.

Vor predica: În 19 Noembrie: P. S. Sa Episcopul Nicolae. În 26 Noembrie: Dr. Andrei Buzdug, prof. la Academia teologică. În 3 Decembrie: Dr. Ioan Pașca, prof. la Academia teologică. În 10 Decembrie: Ilarion Felea, prof. la Academia teologică. În 17 Decembrie: Ion Goron, duhovnicul Academiei teologice. În 24 Decembrie: Dr. Galaction Munteanu, rectorul Academiei teologice.

Doctor în teologie. Păr. Sofron Vlad, profesor la Seminarul pedagogic universitar din Cluj, și-a susținut de curând, la Facultatea teologică din București, teza de doctorat intitulată *Prologul evangheliei a patra*, un studiu critic-exegetic de largă documentare și pătrundere. Juriul i-a conferit în unanimitate titlul de doctor în teologie cu mențiunea „magna cum laude“. Sincere felicitări. Asupra lucrării vom reveni.

Misionarism ortodox. Un grup de muncitori români din Cluj scăpați din ghiarele socialismului, au întemeiat un sindicat creștin și naționalist. În cadrul sindicatului se țin în fiecare Duminică șezători culturale.

În 14 Noembrie șezătoarea culturală a fost aranjată cu concursul Păr. prof. Dr. Andrei Buzdug și a corului studenților în teologie.

Corul studenților teologi, condus

de d-l Ioan Crăciun, a întonat cu mult succes: „*Tatăl Nostru*“, „*Cu noi este Dumnezeu*“, „*Ție se cuvine*“, și cântările lumesti *Bobocel* și *inele*, în poiana Vadului și Corul bandiților din Hernani.

Punctul central al șezătorii a fost conferința Păr. Dr. Andrei Buzdug: „*Ce trebuie să știe muncitorul român despre țara și neamul său*“.

E laudabil misionarismul studenților în teologie. Manifestația cultural-religioasă și națională de Duminică va lăsa urme adânci în sufletele muncitorilor.

† **Ionel Crișian.** Luni 15 l. c., a fost dus pe calea vecinicii la cimitirul din Cluj unul din cei mai buni apostoli ai artei românești. Născut la Sibiu dintr'o distinsă familie de profesor, cu mari aptitudini muzicale, Ionel Crișian după terminarea școlii normale ortodoxe din acel oraș, trecu în calitate de bursier al „Astrei“, la Conservatorul din Viena. Cu o diplomă eminentă în mână el se întoarce acasă, purtând ani de zile prin orașele Ardealului farmecul cântecelor noastre. Turneele lui împreună cu Aca de Barbu, Anicuța Voileanu și Ștefan Mărcuș au fost prilejuri neuitate de înălțare artistică și națională. În 1919 este numit profesor la noul Conservator român din Cluj, unde a muncit cu zel și entuziasm pentru formarea educației muzicale a tinerelor noastre generații. Paralel juca și pe scena Operei, contribuind la prestigiul ei-muzical. Moartea l-a răpit la vârsta de 53 ani. A fost prohodit de păr. I. Medrea, răspunsurile funebre fiind date de corul Academiei teologice. Au rostit cuvinte duiosă părintele slujitor, dl rector A. Bena, prof. A. Cionca, iar în fața Operei dl N. Bretan. O asistență selectă și numeroasă a ținut să-l însoțească la groapă. Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii săi.

Ministerul și hirotoniile. Ziarele anunță, că Ministerul Cultelor a tri-

CONFERINȚE PASTORALE

Conferința de toamnă a preoților din tractul Turda.

Intrunirea de toamnă a preoțimei s'a ținut în 7 Noembrie în frunțașă parohie Războieni-Cetate păstorită de vrednicul preot Gheorghe Onișiu. În presara zilei, s'a slujit vecernia de un sobor de preoți, la sfârșitul căreia pr. M. Tomuș a rostit o cuvântare despre taina mărturisirii. Credincioșii veniți la biserică s'au spovedit. Programul conferinței se continuă a doua zi prin slujba în sobor a Utreinii împreună cu Liturghie. La pricază predică pr. E. Mureșan, în legătură cu evanghelia zilei, despre credință, La sfârșit păr. prof. I. Mureșanu mulțumește credincioșilor pentru interesul arătat față de sf. biserică și preoțime. Urmează ședința intimă prin cuvântul de deschidere al păr. protopop. Se constată prezența a 15 preoți. Pr. L. David citește raportul său asupra lucrărilor

prezentate despre tema: *Preotul și educația tineretului* în cadrele străjării și premilităriei. După desbaterea chestiunii, conferința fixează următoarele: 1. Preoțimea constată necesitatea educației religioase a tineretului încadrat în cele două instituții. 2. Ca teme de dezvoltat să se țină cuvântări scurte despre ortodoxia ca principii de viață, despre biserică, taine, martirii bisericii și neamului, timpul tineretului și întrebuințarea lui, grija de curățenia sufletescă și trupească. 3. Tinerii să fie conduși regulat Duminică la biserică, la slujba sf. Liturghii. 4. Preoții să țină în legături cu instructorii tineretului pentru o colaborare cât mai rodnică. 5. Spovedirea și cuminecarea tinerilor la Crăciun și Paști. Programul zilei, se continuă la ora 5 d. m. cu slujba vecerniei în sobor. Pr. V. Șeuleanu rostește o reușită cuvântare despre combaterea alcoolismului.

L. D.

surpe altare, să zdrobească tronuri și să nimească civilizația; să lupte împotriva cutropirei evreiești, care nu cunoaște scrupule în dorul ei de răzbunare și de subjugare prin forța banului.

E firesc mai ales ca Biserica noastră să dea alarma în fața acestor primejdii, cu mult mai mari pentru un popor tânăr, care a trecut prea repede dela viața patriarhală sătească la o viață complicată de stat, a cărui inteligență vie primește prea ușor lozinci sociale amăgitoare și al cărui suflet generos încearcă cu prea mare ușurință reforme sociale neexperimentate în deajuns. Pericolul crește pentru noi cu atât mai mult, cu cât după sfortările uriașe și anemiarea urmată după războiu suntem doritori de pace, iar masonii, bolșevicii și evreii coalizați sunt — sau au cel puțin aparența de a fi — purtătorii ideii pacifiste.

Ori cât am fi însă de doritori de pace, noi nu suntem aplicați să renunțăm de dragul unui pacifism amăgitor la roadele integrității dobândite cu atât de supraomenești sfortări. Celor ce caută să ne convingă că ideea națională e perimată din însăși clipa în care idealul național a fost atins, le răspundem că după cucerirea cu armele abia acum urmează *cucerirea României în spirit româ-*

nesc; celor ce vrăjesc înaintea ochilor noștri utopica ficțiune a unei colaborări desinteresate între popoarele lumii și caută să ne atragă în angrenajul internațional, le punem în față *credința că avem înainte de toate de îndeplinit o înaltă misiune istorică, cea de a imprima acestui petec de pământ românesc înaltele noastre calități de rasă.*

În locul abolirii granițelor, dorite de toți cei lipsiți de țară și de Dumnezeu, vedem cum, după autarhia economică, se accentuează din ce în ce mai mult principiul *autarchiei politice*, refuzul hotărât de a face altă politică decât cea dictată de interesele neamului, refuzul de a ne lăsa atrași în conflicte externe și de a îngădui altora să se amestece în treburile noastre și să ne dicteze directivele politice interne.

Dar în lupta cu puterile oculte care în imperialismul lor nestăpânit tind să prindă rădăcini tot mai adânci și la noi mai avem un vrăjmaș, cu atât mai reductibil, cu cât îl apără un *Concordat* nefast. Sunt catolicii, care nu se sfiesc să uneltească în dosul altarelor sfinte în contra integrității statului nostru și care, dacă oportunismul politic o cere, fac cauză comună cu masonii și chiar cu evreii și bolșevicii.

Exemplul vecinilor noștri iugoslavi ne arată că o luptă energică e încununată de succes, chiar când e dusă împotriva Romei, cu toată diplomația ei rafinată, cu toate legăturile ei internaționale și cu tot banul și averile ei nesecate. A trecut vremea când prețuirea popoarelor se făcea după atestatele de bună purtare pe care li le eliberau Marile Puteri. Astăzi e respectat cel ce știe să-și impună voința.

Iar voința noastră este să fim scutiți de orice propagandă catolică în țara noastră. Perspectiva de a vedea întemeindu-se la București o Facultate catolică ne umple de îngrijorare, iar dacă conducătorii noștri n'au avut prevederea să refuze ospitalitatea Institutului de propagandă catolică, mutat dela Constantinopol la București, va trebui să fim cu ochii în patru la activitatea lui viitoare. E bine să i se spună răspicat, că tot așa cum a venit, fără multă gălăgie va pleca, dacă va încerca să câștige proseliți între noi. *Supranaționalismului catolic noi opunem un intransigent naționalism ortodox.*

Acesta e „sensul unic“ pe care trebuie să meargă Biserica noastră.

(Va urma)

mis tuturor Episcopilor o adresă în care le cere să nu mai facă nici o hirotonie pentru parohii extrabugetare, făcând răspunzători pe Chiriarhi de orice abatere. Ni se pare că la mijloc este o eroare regretabilă. Dreptul Ierarhului de a hirotoni un preot, acolo unde îl cer interese mari bisericesti și de a-l plăti din fonduri proprii nu poate fi atins de Stat. Este un drept de ordin divin, și deci cuprins în autonomia bisericii. Restricția nu poate privi decât posturile de preoți a căror salarizare se cere de la Stat. Dar și aici cu o corectură necesară: trebuințele religioase ale satului primează formele bugetare. Printr'un acord prealabil dintre Minister și Episcop, dificultățile pot fi totdeauna înlăturate.

Revizuirea caterisirii lui Ion Creangă. Anul acesta se vor comemora 100 de ani dela nașterea marelui povestitor Ion Creangă. Cu această ocazie un grup de intelectuali moldoveni au luat inițiativă de a porni o acțiune pentru revizuirea procesului bisericesc care a sfârșit prin caterisirea lui Ion Creangă. Inițiativa aparține păr. ec. D. Furtună din Dorohoi istoriograful marelui povestitor.

La această inițiativă s'au raliat și preoții profesori Valeriu Iordăchescu și preot Ion Țincoca, deasemenea și membrii soc. „Junimea“, istoriograful N. A. Bogdan, Artur Gorovei ș. a. Cererea de revizuire va fi prezentată Î. P. S. S. Mitropolitului Nicodem și supusă apoi spre deliberare consistoriului eparhial.

Unirea bisericii anglicane cu cea ortodoxă. Păr. Gh. Ciuhandu, neobositul scriitor dela Arad, a dat într'o bună traducere cuvântarea preotului anglican G. Leicester Marriott ținută în biserica vestită din Oxford despre unirea celor două mari biserici. Autorul condamnând rătăcirile Romei papale, vorbește cu entuziasm despre Biserica ortodoxă, aducând argumente impresionante în favorul ei, fiind singura care deține nealterat adevărul divin. Biserica anglicană trebuie să grăbească acțiunea de unire, ce s'a început sub auspicii atât de bune.

Recomandăm călduros broșura păr. Ciuhandu, care costă numai 6 Lei.

Îndemnurile păr. Gala Galaction. În „Ziua Domnului“ din Dumineca trecută, a ziarului „Curentul“ eminentul literat se ocupă de broșura păr. Septimiu Popa „Din temnițele Clujului“, aducând elogii meritate autorului. Faptul îi dă prilej să condamne cearta și urile dintre ortodocși și uniți, îndemnând la pace și frație. Dacă Sfinția Sa ar citi atent oficioasele greco-catolice, în deosebi „Unirea“ și „Cultura Creștină“ s'ar convinge repede că piatra scandalei vine dela Baj, nu dela Sibiu. Și atunci ar scrie altfel.

† **Protopopul Andrei Ghidiu.** La vârsta patriarhală de 89 ani a încetat din viață unul din cei mai meritoși slujitori ai eparhiei Caransebeșului. Trimis de Mitropolitul Șa-

guna pentru studii la universitățile din Viena și Lipsca, a revenit acasă, funcționând timp de 15 ani ca profesor la Seminarul teologic din Caransebeș. Apoi a trecut ca protopop în acelaș oraș de reședință episcopală, afirmându-se printr'o activitate amplă și rodnică până la sfârșitul vieții. Dumnezeu să-l odihnească cu cei aleși.

Distincție. Ierom. Miron Codrea Nuțu din Vișeu de jos, jud. Maramureș, timp de 14 ani, în Maramureșul ortodox, a depus o muncă neîntreruptă de întărire și înălțare în slujba Bisericii.

Datorită inițiativei și râvnei acestui preot conștient de datoria sa s'au ridicat 5 locașuri sfinte și 3 case parohiale în: Borșa, Borșa I., Cornești, Valea Porcului și Vișeu de jos.

P. S. Sa Episcopul Nicolae al Clujului l-a distins în semn de răsplată, cu brâu roșu.

Aceeaș distincție i s'a dat Ieromonahului I. Sârcu din Vișeu-de-sus.

„Noutăți“ istorice. La congresul Agru-lui a conferențiat dl Z. Păclișanu despre vrednicile bisericii greco-catolice. Știți ce a descoperit? Lucruri ne mai auzite pe meleagurile românești. Ci-că ei, și numai ei, i se datorează: 1. întemeierea presei politice, 2. creiarea științei istorice, 3. creiarea filologiei române, 4. conștiința romanității noastre, 5. conștiința drepturilor politice, 6. conștiința unității politice.

Pe cât vedeți, Principatele românești, ortodoxia și regalitatea de peste munți au fost date gata în doi timpi și trei mișcări de dl conferențiar greco-catolic. Și asemenea „savantii“ mânăncă pâine ortodoxă în slujba Statului.

Corbi albi. Se știe, ce consecințe dăunătoare a avut desbinarea religioasă dela 1700, sub raport național, frângând în două un popor care avea lipsă de unitatea perfectă în lupta lui contra pajurei austromaghiare. Veacul al XVIII-lea întreg a fost o tragedie sângeroasă pentru Românii din Transilvania, prelungită sub alte forme până în preajma războiului mondial. Totuș frații greco-catolici se încăpăținează a înălța imnuri de slavă acestui act de vrăjmășie națională și religioasă. Greu să vezi pe cineva dintre ei, recunoscând măcar în surdina acest adevăr dureros. Semnalăm astfel cu surprindere articolul d-lui Z. Boilă, fruntaș unit, intitulat „Cuvânt către Arhieriei uniți“ din România Nouă dela 3 I. c. unde spune: „Unirea cu Roma, înfăptuită la începutul veacului XVIII. a fost dictată, cel puțin dintr'o parte, de interese politice, mărturisind că ea a pricinuit „pierderi din punct de vedere național și social“. Tot așa autorul scrie: „trebuie să recunoaștem, că sub dominația austro-ungară de mulțori, Biserica ortodoxă a fost neîndreptățită și mai mașter tratată decât toate celelalte confesiuni. Este deci firesc ca nedreptățile din trecut să fie reparate“. Nu se teme curajosul autor de niscaiva fulgere clericale, pe motive de trădarea disciplinei catolice? Căci așa o pătesc cei ce spun adevăruri supărătoare.

BIBLIOGRAFIE

„Revista Teologică“ Nr. 11, pe luna Noemvrie. Redactor Gr. T. Marcu. Sibiu, Academia Teologică.

În acest număr bogat scris integral *contra sectelor*, publică: Redacția: Cu fața la inamic!; Pr. Ilarion V. Felea: Doctrina baptistă despre mântuire; Pr. Gheorghe Secaș: Rolul Oastei Domnului în lupta antisectară; Nichifor Crainic: Baptismul și celelalte secte; Prot. Ilie Beleuță: Mântuitorul Hristos și partidele religioase; Pr. Dr. Liviu Stan: Neopăgânismul german; Pr. Mihail Neagu: Predică antisectară; Grigorie T. Marcu: Atitudini: Regimul sectelor din România; Atitudinea statului român față de secte; Critica recentei decizii ministeriale privitor la sectele din România. Pr. V. Coman, T. Bodogae: Mișcarea literară: Le livre du Maître; Ateismul militant. Destin de l'homme le monde actuel. Rugăciunile pentru cei morți. Cultul sfințelor icoane. Teosofia. Desființarea Sâmbetei și prăznuirea Duminecii după sf. Scriptură, sf. Tradiție și actele primelor secole creștine. Nașterea din apă și din Duh. Sfânta Biserică a lui Hristos, Gr. T. M.: Cronică: Sf. Sinod osândeste literatura imorală. În memoria eroilor Horia, Cloșca și Crișan. Gr. T. M.: Note și informațiuni: Se aplică decizia ministerială privitor la secte. Un predicator baptist se întoarce „acasă.“ „Sfarmă-piatră“ antisectar? Mărunte.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 7841/1937.

Ordin Circular

Disponem organelor noastre subalterne să se conformeze întocmai dispozițiilor de mai jos comunicate de Direcțiunea Generală P. T. T. cu ordinul Nr. 25680/1937.

Pentru o cât mai bună executare a serviciului în ce privește corespondența oficială francată sau scutită de taxele poștale expediată și depusă la oricare din oficiile P. T. T. va fi însoțită de un borderou în dublu exemplar care va cuprinde următoarele date:

1. Nr. curent.
2. Nr. oficial al plicului.
3. Adresa aut. destinatare.
4. Localitatea de destinație.
5. Greutatea.
6. Taxa.
7. Observațiuni.

Borderoul poate fi în formă de condică însă cu prima foaie deteșabilă care rămâne la oficiu iar foaia scrisă cu imprimarea indigoului rămâne ca servind de condică de expediție. Se poate comanda la Librăria noastră eparhială.

Cluj, la 15 Noemvrie 1937.

Consiliul eparhial.

Nr. 7565/1937.

Comunicat.

Arhiepiscopia Bucureștilor sub Nr. 11337/1937 ne face cunoscut, că dl D. D. Popescu argintar, proprietarul magazinului și atelierului de argintărie și clopote din București, Alea Sf. Mitropolii, în mod nelegal și-a pus firma „la Sf. Patriarhie“ și și-a permis a face imprimate cu en-tetul tot „la Sf. Patriarhie“ tipărindu-le cu fotografia Catedralei Sf. Patriarhii și mențiunea că este furnizor al Sf. Patriarhii.

Cum numitul argintar nu are pentru aceasta nici un fel de autorizație din partea Arhiepiscopiei și cum Le-

gea penală pedepsește asemenea delict, că argintarul D. D. Popescu, nu are dreptul a-și pune firma arătată și nici nu este furnizor al Patriarhiei, și dacă totuș ar folosi imprimările cu aceste en-teturi, să fie trimise la Cancelaria Sf. Arhiepiscopiei a Bucureștilor, pentru a se putea lua măsurile de rigoare în contra sa.

Prin aceasta se evită orice confuziune între expoziția permanentă — magazin de obiecte bisericesti, odăjdii, icoane etc., care va lua ființă zilele acestea în București, Str. Sf. Ștefan Nr. 8, ca proprietate a Sf. Arhiepiscopiei a Bucureștilor și între magazinul argintarului D. D. Popescu.

Cluj, la 2 Noemvrie 1937.

Consiliul eparhial.

Nr. 7661/1937.

Comunicat.

Preotul Ion N. Ionescu dela biserica Amza din București a publicat o broșură: „Rostul parastaselor.“ Se poate utiliza cu folos de preoți. Costă 20 Lei exemplarul și se poate comanda la Librăria noastră eparhială.

Cluj, la 4 Noemvrie 1937.

Consiliul eparhial.

Nr. 836/1937.

1—1 (42)

Publicație de licitație.

Consiliul parohial ort. român din Gârboul-Dejului, jud. Someș, dă în întreprindere pe cale de licitație publică, *construirea unei noi biserici*, după planul și devizul aprobat de Ven. Consiliu Eparhial.

Parohia dă tot materialul de construcție transportat pe șantier, antrepriza se îngrijește numai de manoperă.

Reflectanții a executa această lucrare își vor înainta ofertele în scris până în ziua de 28 Noemvrie 1937 oficiului parohial din Gârboul-Dejului, când se va ține licitația.

Informațiuni și date se pot lua atât dela oficiul parohial din Gârboul-Dejului cât și dela cel protopopesc din Dej.

Ofertanții vor depune o garanță de 10% în numerar ori hârtii de valoare la suma adjudecată.

Gârboul-Dejului la 3 Nov. 1937.

Ioan Barbul, Gavril Jurca,
preot, președinte notar.

Văzut: Zaharie Man, protopop.

Nr. 7814/1937.

2—3

CONCURS

Devenind vacant un post de *diacon* la catetrala noastră din Cluj, prin această publicăm concurs pentru ocuparea acestui post, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renășterea.“

Beneficiile împreunate cu acest post sunt: 1. Salar dela stat 2300 Lei plus eventualele gradații.

Vor fi preferați monahii cu aptitudinile recerute.

Cererile împreună cu documentele doveditoare a studiilor făcute se vor înainta Consiliului nostru eparhial în termenul publicat mai sus.

Cluj, la 11 Noemvrie 1937.

Consiliul eparhial.

POSTA REDACȚIEI

Pr. L. D. în C.-Turzii. Articolul istoric îl păstrăm. E bun, dar prea lung pentru foaie. Dealtfel cititorii cunosc studiile rezumate din publicațiile în cari au apărut.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.